

KÖZBESZERZÉSI INTERJÚ

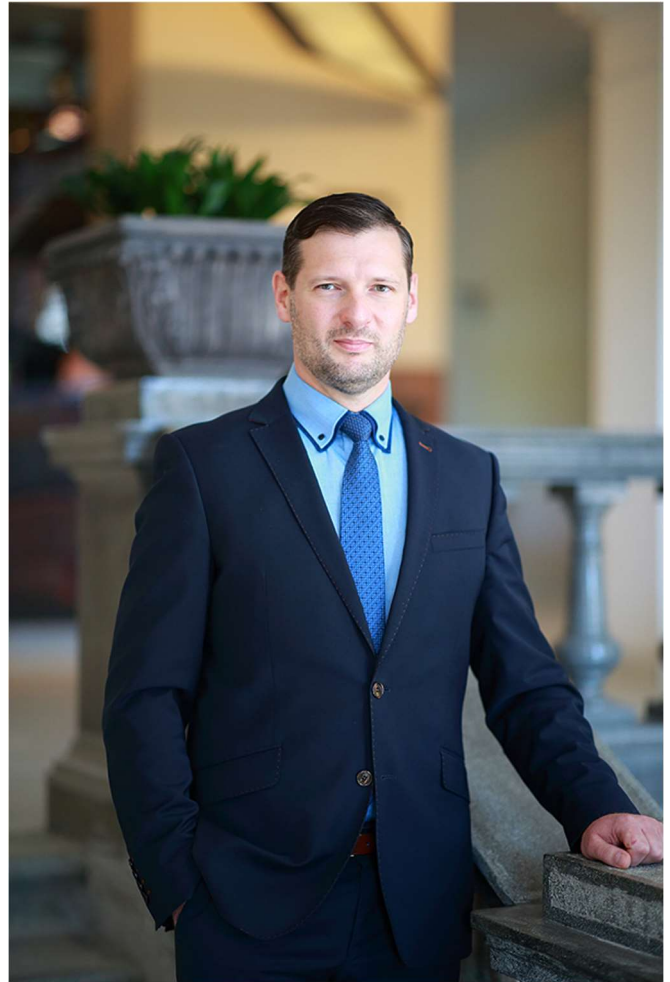
Interjú Dr. Kovács Lászlóval, a Közbeszerzési Hatóság elnökével

1. A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács 2020. április 17-ei ülésén Önt választotta a Közbeszerzési Hatóság elnökének, így a Tanács elnöke is Ön lett. Ezt megelőzően 2017 márciusától főtitkárként irányította a Hatóság szakmai munkáját. Milyen változást jelent az elnöki poszt az Ön számára?

A Közbeszerzési Hatósághoz szakemberként kerültem, több mint 15 évvel ezelőtt, az azóta eltelt időben szinte már mindenhol megfordultam, ahol közbeszerzésekkel foglalkoznak, így a jogalkotási-, vagy az uniós ellenőrzési területen is. A szakmai feladat 2017 márciusától – amióta főtitkárként, azaz a Hatóság szakmai vezetőjeként segítettém a szervezet munkáját – továbbra is megmaradt. Sajnos az elnök viszont a szakmai kérdésekkel már nem tud olyan mélységben foglalkozni, mint a főtitkár, hiszen a teljes szervezet irányítása az ő feladata, ugyanakkor kiemelt törekvésem, hogy a lényeges szakmai kérdésekkel a továbbiakban is részleteiben foglalkozzam.

2. A fenntarthatósági szempontok közbeszerzési eljárásokban való elterjesztését a Közbeszerzési Hatóság szívügyének tartja. A fenntarthatóság először 2018-ban jelent meg a Hatóság programjában, és azóta is az egyik prioritásként van jelen. Mit jelent ez pontosan a Hatóság életében?

A Közbeszerzési Hatóság számos kötelező és önként vállalt feladata ellátása során – ott, ahol ez lehetséges – igyekszik a fenntartható közbeszerzések lebonyolítását ösztönözni, és az ajánlatkérők figyelmét felhívni arra, hogy milyen lehetőségek állnak rendelkezésükre e tekintetben. Például mind a saját szervezésű konferenciáink, mind a külső szervezetek meghívására tartott előadásaink visszatérő eleme a legújabb fenntartható közbeszerzési kezdeményezések ismertetése, bemutatásra kerülnek az elmúlt időszak legfrissebb jó gyakorlati példái, valamint a megjelent nemzetközi útmutatók is. A Közbeszerzési Értesítő Pluszban rendszeresen közlést teszünk a fenntarthatóságról szóló cikkeket, tanulmányokat, és naprakész statisztikával rendelkezünk a nemzeti rezsimben megvalósult zöld és szociális

közbeszerzésekről. Nemzetközi kapcsolatainkban is kiemelt szerepet játszik a fenntarthatóság; ez mind a V4-es tagállamok, mint az Európai Bizottság érdeklődésének középpontjában áll, így rendszeres tapasztalatcserére van módunk e téren.

3. Az imént leírtakon kívül mivel tervezik még ösztönözni a fenntartható közbeszerzéseket?

A Közbeszerzési Hatóság 2018-ban meghirdette a fenntartható közbeszerzések évét, melynek jegyében számos új kezdeményezést vezetünk be. Az egyik ilyen kezdeményezés az volt, hogy a Közbeszerzési Hatóság honlapjáról elérhető fenntarthatósági microsite-ot hoztunk létre, ahol a közbeszerzéseket bonyolító szakem-

berek zöld, szociális és innovatív cél szerint megbontva megtalálhatják a fenntarthatósági célok elérését segítő gyakorlati útmutatókat és más elméleti anyagokat. A Napi Közbeszerzés mobilalkalmazásunk – jelenleg a Jogalkalmazók támogatása menüpont alatt található – Fenntarthatósági alpontja a legfrissebb és legfontosabb információkkal és újdonságokra vonatkozó hírekkel segíti a tájékozódást a fenntarthatósági ügyekben. A 2018-ban újtára indított Közbeszerzési Nívódíjjal és Közbeszerzési Kiválósági Díjjal pedig szakmai elismerést kívánunk nyújtani azoknak a közbeszerzési szakembereknek, akiknek szintén szívügyük a fenntarthatóság.

A fenntartható közbeszerzések ösztönzéséhez idén, a Közbeszerzési Hatóság megalapításának jubileumi évében újabb lendületet ad, hogy együttműködő partnereink, a Kék Bolygó Klímavédelmi Alapítvány támogatásával duplájára emeltük a Közbeszerzési Kiválósági Díjra fenntarthatósági témakörben benyújtott pályázatok pénzjutalmát.

4. A Közbeszerzési Hatóság elnökeként tanácskozási joggal részt vesz a Gazdaságvédelmi Operatív Törzs (GOT) munkájában. A Közbeszerzési Hatóság mivel járult hozzá a gazdaságélénkítést korlátozó bürokratikus akadályok elhárításához?

A GOT részére, amelynek – a pénzügyminiszter vezetésével – kiemelt feladata a gazdaság újraindítását elősegítő ágazati javaslatcsomagok kidolgozása, annak megalakulását követően benyújtottuk a közbeszerzésekkel kapcsolatos szabályozás gazdaságélénkítő célú módosítására irányuló kidolgozott javaslatainkat tartalmazó előterjesztésünket. Ezen előterjesztést a GOT megtárgyalta és elfogadta, erről Miniszter úrral sajtótájékoztató keretében számoltunk be a nyilvánosságnak.

A GOT 2020. szeptember 18-án létrehozta az annak keretei között működő Közbeszerzési Akciócsoportot (KACS), melynek célkitűzése, hogy olyan javaslatokat és megoldásokat tárjon fel, amelyek egyszerűsítik és gyorsítják a közbeszerzési eljárásokat. A KACS nemcsak a közbeszerzésekben érintett meghatározó állami, hanem a piaci szereplők számára is biztosít résztvételt az adminisztrációs terhek csökkentését célzó javaslatok kidolgozásában, megvitatásában. Az Akciócsoport működését a Közbeszerzési Hatóság koordinálja, mely a

KACS megalakulása óta már több alkalommal is ülésezett.

A GOT és az annak keretében működő KACS részére kidolgozott javaslataink célja egyfelől a közbeszerzésekre vonatkozó uniós szabályozás, másfelől a hazai szabályozás egyszerűsítése, továbbá ugyancsak részletes javaslattal álltunk elő a közbeszerzéseket ellenőrző intézményrendszer racionalizálása vonatkozásában is. Példaként hozhatóak fel a részekre bontással kapcsolatos problémák megelőzése tárgyában tett javaslataink, a tervezés és kivitelezés egy közbeszerzési eljárásban történő kiírására vonatkozó korlátozások eltörlésére és az átalánydíjas építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárásban az árazott költségvetés ajánlat részeként történő kötelező benyújtásának elhagyása vonatkozásában javasoltak is. Szükségesnek látjuk továbbá az Egységes Közbeszerzési Adatbázis létrehozását az ajánlatkérői és ajánlattevői adminisztrációs terhek radikális csökkentése érdekében, valamint különösen nagy jelentőséggel bírna, ha a mobilapplikáción keresztül történő ajánlattételre is lehetőség lenne. Ugyancsak javasoltuk az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer (EKR) felhasználó-barátabbá tételét, hibáinak, hiányosságainak javítását, fejlesztését. Örömmel vennénk, ha javaslataink hamarosan beépítésre kerülnének a közbeszerzési törvénybe, ennek a törvény közelgő módosítása ad különös aktualitást.

5. Többször hangsúlyozzák a Közbeszerzési Hatóság vonatkozásában a szolgáltató hatóság jellegét, valamint a jogalkalmazók támogatását. Hogyan tud a Hatóság fellépni ebben a szerepben?

A Közbeszerzési Hatóság autonóm államigazgatási szerv, tevékenységünk kiemelt célja és feladata ügyfélközpontú szolgáltató hatóságként a jogalkalmazók (ajánlatkérői és ajánlattevői oldalon egyaránt) támogatása abban, hogy a folyamatosan változó jogszabályi környezetben a célkitűzések és érdekek sokasága között meg tudjanak felelni a szigorú elvárásoknak. Célunk továbbá a jogszerű közbeszerzési magatartások ösztönzése, a joggyakorlat fejlesztése és ezáltal a hatékonyabb, gyorsabb, egyszerűbb közbeszerzési eljárások lebonyolításának elősegítése. Példaként említeném magát a Közbeszerzési Értesítő Pluszt, a Hatóság saját szakmai folyóiratát, amely ingyenesen és elektronikusan elérhető bármely érdeklődő számára. A jogalkalmazók

támogatása érdekében minden hónapban válogatást teszünk közzé a legfontosabb állásfoglalásokból, a Közbeszerzési Döntőbizottság jogorvoslati döntéseiből. A szakmai lapunk sikerét mutatja, hogy a Közbeszerzési Értesítő Plusz weboldalát havonta már mintegy kétezer érdeklődő látogatja. Elősegítjük a jogszerű hirdetmények benyújtását, ezért telefonos Helpdesk fenntartása útján munkatársaink az év valamennyi munkanapján felvilágosítást nyújtanak a hirdetményekkel kapcsolatos általános jellegű, illetőleg konkrét megkeresésekkel összefüggésben. A gyakorló szakemberek segítése érdekében – elvi jelentőségű jogértelmezési kérdésekben – állásfoglalásokat adunk ki és telefonon is elérhetőek vagyunk a honlapunkon közzétett ügyeleti idő szerint. A szolgáltató hatóság koncepciója jegyében olyan virtuális platformokat igyekeztünk és igyekszünk kialakítani és fejleszteni, amelyek a jogalkalmazók számára nélkülözhetetlen információáramlást szolgáltatják, és egyenlő esélyeket teremtenek a versenyben való részvételhez. A verseny élénkítését biztosító információáramlást a Napi Közbeszerzés nevű mobilapplikáció, a Közbeszerzési Hatósággal való elektronikus kapcsolattartás és számos webes adatbázis is szolgálja. Végezetül fontos, hogy támogatjuk a Közbeszerzési Hatóság más szervekkel való hatékony és egymást segítő együttműködési formáinak kialakítását, a jogalkalmazók munkájának támogatását, a szakmai tevékenység színvonalának javítását, valamint a legjobb gyakorlatok és tapasztalatok megosztását. E körben számos, a közbeszerzésekhez szakmailag kapcsolódó szervezettel kötöttünk együttműködési megállapodást.

6. Mostanában egyre több fórumon felmerül az a vélemény, miszerint az eljárások előkészítésére a megszoktnál nagyobb hangsúlyt kell helyezni. Van-e valami tanácsa az ajánlatkérők számára ennek megvalósításához?

A közbeszerzések előkészítésében fontos, hogy minél hatékonyabbak legyenek az ajánlatkérők és ajánlattevők is. Tapasztalataink szerint a legtöbb eljárási hiba, korrigendum, valamint szabálytalan szerződésmódosítás a hibás előkészítésre, elsősorban a beszerzés tárgyát képező műszaki leírás hiányosságaira vezethető vissza. A fenntarthatósági szempontok érvényesítésénél különösen igaz az, hogy az előkészítési szakaszba épített, tájékoztatóra, adatgyűjtésre, jogszerű egyeztetésre, véleménykérésre megfelelő idő szükséges. Ezekre a

lépésekre azért kell felhívunk minden ajánlatkérő figyelmét, mert előfordulhat, hogy az eljárás későbbi szakaszában már nem tudja a beszerzés irányát módosítani, és egy időközben kiderült fontos szempontokra átírni azt, csak ha új eljárást kezdeményez. Az előkészítés fontossága egybevág a Hatóság prevenció szemléletével: egy olyan szervezet kialakításán dolgozunk, amely nem utólag próbálja az ajánlatkérőket a jogszerű megoldások felé terelni, hanem inkább támogatással és előre tájékoztatással, oktatással előzi meg a problémákat. Szeretném hangsúlyozni, hogy mivel az eredményes eljárás lefolytatásának alapja annak megfelelő előkészítése, ezért a Hatóság kiemelt figyelmet fordít a közbeszerzési eljárások szereplőinek képzésére, ezzel elősegítve a jogkövető magatartást, ezáltal a közpénzek átlátható és hatékony felhasználását. Ha tanácsot adhatnék ezzel összefüggésben az ajánlatkérők számára, akkor az az lenne, hogy a közbeszerzési eljárások előkészítése során annak műszaki előkészítésére is fektessenek különös hangsúlyt. Ha az eljárás, a beszerzés szakmai tartalma, az, hogy az ajánlatkérő pontosan mit is szeretne beszerezni, nincs pontosan meghatározva, vagy építési beruházás esetében hibásak, hiányosak a tervek, akkor az az eljárás nagy valószínűséggel nem lesz sikeres, aggályos és időhúzó korrigendumokhoz, szerződésmódosításokhoz, nem elszámolható pótmunka igényekhez, vagy jogorvoslati eljárásokhoz fog vezetni.

7. A Közbeszerzési Hatóság részt vesz az országos hatáskörű szervek korrupcióellenes együttműködésében, elkötelezett az integritás alapú működés fenntartásában. Hogyan terveznek hozzájárulni a júniusban megjelent Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia megvalósításához?

2020. június 19-én megjelent a 2020–2022 közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia (a továbbiakban: Stratégia), valamint az ahhoz kapcsolódó intézkedési terv elfogadásáról szóló 1328/2020. (VI. 19.) Korm. határozat. A Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia egyes pontjaiban meghatározott feladatok végrehajtásában a Közbeszerzési Hatóság közreműködésére, javaslataira, megoldásaira is számíthatnak. A Kormány ugyanis a Stratégia részeként felkérte a korrupció elleni közös nyilatkozatot aláíró szervezeteket – köztük a Közbeszerzési Hatóságot is –, hogy vizsgálják meg, milyen lehetőségek nyílnak a belső képzéseik

vonatkozásában a további együttműködésre, a belső minőségfejlesztési törekvések tekintetében a jó gyakorlatok kölcsönös megosztására, továbbá az integritási, biztonsági, valamint ehhez kapcsolódó egyéb, így például adatvédelmi, beszerzési tudatosságot fejlesztő tevékenységeik összehangolására a közsféra minél szélesebb körének tájékoztatása érdekében. Előzőekre tekintettel a Stratégia hatékony végrehajtása érdekében megkerestük valamennyi, az intézkedési terv által felsorolt feladatok tekintetében felelős szervezet együttműködési szándékunkat és segítségünket felajánlva.

Fontos megemlíteni, hogy a Gazdasági Versenyhivatallal 2020. tavaszán együttműködési megállapodás megkötésére került sor, melynek célja, egyebek mellett, hogy a szervezetek a közbeszerzési és versenyjogot érintő jogellenes cselekmények hatékonyabb felderítése érdekében is együttműködjenek.

Kiemelném továbbá, hogy 2020. szeptember 16-án elindult a Közbeszerzési Hatóság anonim információs csatornája. A közbeszerzési Anonim Chat (KAC) felülete alkalmas arra, hogy bárki anonim osszon meg információkat vélt vagy valós közbeszerzési jogi jogsértések tekintetében, ez azonban nem váltja ki a közérdekű bejelentés intézményét. A KAC zárt felületként működik, csak a kijelölt szakembereink férnek hozzá a beszélgetésekhez. A KAC szolgáltatása nem tud segítséget nyújtani állásfoglalási kérésekben, hirdetményellenőrzési kérdésekben, valamint a hatáskörünkbe nem tartozó kérdésekben.

Végezetül azt is itt kell megemlíteni, hogy szervezetfejlesztésünk részeként, az ellenőrzési tevékenység megerősítése céljából a Közbeszerzési Hatóság Szerződésellenőrzési Főosztálya keretein belül, annak feladatai bővítésével létrehoztunk egy speciális „felderítőcsoportot”, mely az információszerzés révén tudja azonosítani az eseteket feltárni, ahol az ellenőrzések lefolytatása valószínűsíthető jogsértés megállapítását.

8. A Közbeszerzési Hatóság számára mindig fontos volt a szakemberek oktatása, ezért évente több saját szervezésű konferenciát rendez, de vezetői rendszeresen vesznek részt más szakmai fórumokon is meghívott előadóként. A járványhelyzetre tekintettel várható-e bármilyen változás a saját szervezésű oktatási célú rendezvények lebonyolításában?

Büszkén mondhatom, hogy a Közbeszerzési Hatóság konferenciái iránt idehaza és külföldön is nagy az érdeklődés, a 2019-ben megrendezett nemzetközi konferenciánkon 14 országból 300 fő vett részt. A tavalyi évben szervezett konferenciákon mintegy 1130 faksz pont került kiosztásra. Idén a járványhelyzet miatt a Közbeszerzési Hatóság is áttért az online konferenciák lebonyolítására, amellyel kapcsolatban nagyon sok pozitív visszajelzést kaptunk. A júliusi konferenciánk iránt hatalmas volt az érdeklődés, közel 600 fő regisztrált, remélem, hogy az október végére tervezett nemzetközi konferencia ennél is sikeresebb lesz. Egyelőre a járványügyi helyzetet látva nem kérdés az oktatás lebonyolításának módja. A későbbiekben természetesen mérlegelni fogjuk a személyes jelenlétre vonatkozó felhasználói igényeket.

9. Mivel foglalkozik legszívesebben szabadidejében? / Hogyan pihen ki egy fárasztó munkahetet?

A Közbeszerzési Hatóságnál meglehetősen intenzívek a mindennapok, ezért – amikor csak lehetséges – a hétvégék a pihenés jegyében telnek. Korábban sokkal több időm volt olvasni, igyekszem erre most is időt szakítani, több-kevesebb sikerrel. Gyermekkorom óta a sport része az életemnek, így – ameddig a járványhelyzet ezt meg nem akadályozta – rendszeresen jártam focizni, remélem, hogy erre hamarosan ismét lesz lehetőség. Ezen kívül nagyon szeretek motorozni, kerékpározni, amikor csak lehet, hosszú kerékpártúrákat teszünk a párommal. Végül, de természetesen nem utolsó sorban a hétvége a családé.